

Санітарно – просвітницька інформація

Щеплення рятують життя: кілька хвилин сьогодні — захист на роки

Вакцинація — це одна з найефективніших інвестицій у здоров'я людини і громади. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, щороку імунізація запобігає приблизно 3,5–5 мільйонам смертей, а за останні 50 років основні вакцини рятували щонайменше 154 мільйони життів. Це означає, що в середньому щеплення рятували близько шести життів щохвилини, а вакцинація загалом забезпечила 40% поліпшення виживаності немовлят у світі. Окремо ВООЗ наголошує, що сама лише вакцина проти кору забезпечила близько 60% усіх врятованих життів у цьому підрахунку.

Сьогодні вакцини захищають людей різного віку більш ніж від 30 небезпечних інфекційних хвороб. Їхня сила в тому, що вони формують захист ще до зустрічі зі збудником: імунна система вчиться розпізнавати інфекцію та швидше реагувати на неї в майбутньому. Саме тому вакцинація не лікує наслідки, а попереджає тяжкий перебіг, ускладнення, інвалідність і смерть.

Попри величезний прогрес, інфекції нікуди не зникли. У 2024 році, за оцінками ВООЗ, 14,3 мільйона дітей у світі не отримали жодного щеплення, охоплення третьою дозою вакцини проти дифтерії, правця і кашлюку становило 85%, а першою дозою вакцини проти кору — 84%. У 2024 році від кору у світі, за оцінками ВООЗ, померли близько 95 тисяч людей, переважно невакциновані або недостатньо вакциновані діти віком до п'яти років.

Саме тому щеплення потрібні не “для галочки”, а для реального захисту від дуже небезпечних хвороб. Кір може призводити до пневмонії, енцефаліту, сліпоти й смерті. Поліомієліт уражає нервову систему та може спричинити незворотний параліч буквально за лічені години. Для людини ризик тяжких наслідків від самих інфекцій значно вищий, ніж ризик серйозної реакції на вакцину.

Сучасні вакцини проходять багаторівневу перевірку безпеки. До впровадження їх тестують у кілька фаз клінічних випробувань, а після початку використання в країнах нагляд за безпечністю триває постійно. Більшість реакцій після щеплення є легкими та короткочасними, наприклад біль у місці ін'єкції або коротке підвищення температури, тоді як серйозні побічні реакції можливі, але трапляються вкрай рідко.

В Україні з 1 січня 2026 року діє оновлений Національний календар профілактичних щеплень. Він наблизив українську практику до міжнародних стандартів, розширив перелік безоплатної вакцинації та передбачає захист уже від 11 інфекцій. Серед важливих нововведень — безоплатна одноступенева вакцинація проти вірусу папіломи людини для дівчат 12–13 років, а також перенесення другої дози КПК із 6 років на 4 роки, щоб діти отримували надійний захист раніше.

Оновлення Календаря також означає ширше використання сучасних комбінованих вакцин. Наприклад, компонент захисту від гепатиту В тепер може

вводиться у складі багатокomпонентної вакцини у 2, 4, 6 та 18 місяців. Такий підхід дозволяє однією ін'єкцією формувати захист одразу від кількох інфекцій, зменшує кількість уколів і робить графік візитів до медичного закладу зручнішим для родини. У цей самий день за таким самим графіком рекомендовано проводити й щеплення інактивованою поліомієлітною вакциною.

Вакцинація стосується не лише дітей. Відповідно до українського Календаря, дорослим потрібно ревакцинуватися проти дифтерії та правця кожні 10 років, і такі щеплення є безоплатними. Якщо ж якась доза була пропущена, курс вакцинації не потрібно починати з нуля: слід звернутися до сімейного лікаря або педіатра, який допоможе скласти індивідуальний графік надолуження.

Щеплення — це кілька хвилин сьогодні, які можуть означати роки захисту в майбутньому. Перевірити вакцинальний статус своєї дитини і власний — це простий крок, який допомагає зменшити ризик спалахів, тяжких ускладнень і втрат, яких можна уникнути. Саме з таких рішень починається сильніший захист кожної родини і всієї громади.

Дізнатися про наявність вакцин в медичних закладах Донецької області можна на офіційному сайті ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» за посиланням [ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»](https://dn.cdc.gov.ua/citizens/vaccination/) <https://dn.cdc.gov.ua/citizens/vaccination/>

Вакцинація — це простий крок, який запобігає тисячам госпіталізацій і смертей.

#Щеплення#ЗахистБезпека#ВакцинаціяРятує#ДонецькийОЦКПХ #

